

אלמלי אתה לוי — פסול אתה מן הדוכן, משום דעבי קלך [קולך עבה], והלוויים נפסלין בקול [כדאמרינן במס' חולין דף כ"ד ע"א].

אתא רבי שמעון, אמר ליה לאבוה את דברי רבי חייא.

אמר ליה: זיל אימא ליה לרבי חייא: אתה שקורא לחית"ן היה"ן, כשאתה מניע אצל: "וחכיתי לה", ונמצא שאתה אומר "והכיתי", לא נמצאת מחרף ומגדף?¹⁰⁰

אמר רב הונא: זבלגן, שענינו זולפות דמעא תמיד¹⁰¹, לא ישא את כפיו, לפי שהעם מסתכלין בו.

אמר רב אסי: כהן חיפני, מאנשי חיפה, וכן כהן בישני, מאנשי בית שאן — לא ישא את כפיו⁹⁶, מפני שאנשי אותן מקומות — מגמגמין בלשונם הם, וקורין לאלפין — עיינין, ולעיינין — אלפין⁹⁷, ואם כן, יאמרו בברכת כהנים במקום: "יאר ה' פניו" — "יער ה' פניו", ולשון קללה הוא, שהרי יש לשון "פנים" שהוא לשון כעס, כמו: "פני לכו והניחותי לך", והיינו פנים של רוגז⁹⁸.

תניא נמי חכי: אין מורידין לפני התיבה, לא אנשי בית שאן, ולא אנשי בית חיפה, ולא אנשי טבעונין. מפני שקורין לאלפין — עיינין, ולעיינין — אלפין. ופוגמין תפילתן⁹⁹.

אמר ליה רבי חייא לרבי שמעון בר רבי:

ובשורת בית אפרים [או"ח סי' ס"ה ד"ה ובכדין תירץ, דלענין לעבור לפני התיבה, אם כל אנשי המקום קורין כן — מותר. משא"כ לענין ברכת כהנים דאסור משום דמשמע לשון קללה. עיי"ש].

99. וכתב המג"א [סי' נ"ג סקט"ו]: "ואם כולם מדברים כך — מותר להיות ש"ץ".

100. הקשו תוס', א"כ, היאך הוריד רבי את רבי חייא לפני התיבה כשגזר תענית, כדאיתא במס' ב"ב [פ"ה ע"א]?

ותירצו, דכשהיה מתכוין לקרות החי"ת, היה קורא אותה שפיר כדבעי. אבל זה רק ע"י טורח, ולא בקל. ולהכי התם, כיון שאמר אליהו לרבי, שע"י שיוורדו לפני התיבה — ימהר הגאולה, לפיכך הורידו.

101. כך פירש רש"י. והרמב"ם [פט"ו מהל' תפילה ה"ב] כתב, דהיינו שרירו יורד על זקנו בשעה שמדבר. וכ"כ הטור. וביאר המאירי, דהכי פירושא דזבלגן לשיטה זו: "זב" — הוא לשון

96. כתב המהרי"ט [בשורת, ח"ב אה"ע סי' ט"ז], דהיינו דווקא שלא במקומן, אבל חיפני — בחיפה, ובישני — בבית שאן, ודאי שיכולין לישא כפיהן, שהרי שם דיבורם ומילולם ניכר וידוע. עיי"ש.

97. וכתב המשנה ברורה [סי' קכ"ח ס"ק ק"כ], דכיון שאם כל בני עירו קורין כך — מותר לישא כפיו באותה עיר, להכי בזמננו, שרוב בני עמנו אינם יודעים להבחין בין הברת אל"ף להברת עיי"ן, מותר לישא כפיו.

98. כך פירש רש"י. והקשה הטורי אבן, תיפול משום דפוגמין ברכתך, וכדפירש רש"י גבי הא דאין מורידין אותן לפני התיבה?

ותירץ דאי לאו טעמא דמהפכין הברכה לקללה, לא היתה קפידא משום פגם ברכה, דדווקא לענין לרדת לפני התיבה קפיד תנא, משום שמוציא אחרים יד"ח, וכיון דאפשר באחר — למה לי להוריד לפני התיבה אחד מהן? אבל להוציא א"ע יד"ח — שפיר דמי, וא"צ להדר אחר אדם אחר שיוציאו, וה"נ גבי ברכת כהנים.